

MUNI

Aplikace standardů pro e-voting na systémy korespondenčního hlasování ve státech V4

Kateřina Ochodková, Masarykova univerzita (Právnická fakulta)

filozofická východiska příspěvku: srovnávání srovnatelného?

- volby: všeobecné, rovné, svobodné, tajné a přímé
- alternativní techniky hlasování: rovné, svobodné, tajné, přímé?

teoretický význam

- standardy pro korespondenční hlasování?
- dvojí standardy pro elektronické a korespondenční hlasování?

praktický význam

- preferovaná volební technika
- pandemická zkušenost

osnova příspěvku

- elektronické x korespondenční hlasování: základní pohled
- standardy pro korespondenční a elektronické hlasování
 - Benátská komise
 - Rada Evropy

- oborový disclaimer

korespondenční x elektronické hlasování

základní pohled

korespondenční hlasování

- + zvýšení pohodlnosti hlasování
 - ++ vybrané skupiny voličů
- + (?) vliv na volební účast
- + epidemicky šetrnější
- rychlost zpracování výsledků
- bezpečnost
- oslabení vol. rituálu
- specifické problémy
 - doručování (včasnost, přeshraniční doprava, spolehlivost poštovních služeb)

e-voting

- + zvýšení pohodlnosti hlasování
 - ++ vybrané skupiny voličů
- + (?) vliv na volební účast
- ++ epidemicky šetrnější
- + rychlost zpracování výsledků
- bezpečnost
- oslabení vol. rituálu
- specifické problémy
 - digitální propast
 - srozumitelnost systému

korespondenční x elektronické hlasování

pohled Benátské komise (Kodex správné praxe ve vol. záležitostech)

korespondenční hlasování

postal voting should be allowed only where the **postal service** is safe and reliable;

the right to vote using postal votes may be confined to people who are in hospital or imprisoned or to persons with reduced mobility or to electors residing abroad;

fraud and intimidation must not be possible

e-voting

electronic voting should be used only if it is safe and reliable;

in particular, voters should be able to obtain a **confirmation** of their votes and to **correct** them, if necessary, respecting secret suffrage;

the system must be **transparent**

korespondenční x elektronické hlasování

pohled Rady Evropy

korespondenční hlasování

x

e-voting

- 1. Doporučení RE + 2x guidelines
- 2. Doporučení RE + guidelines + explanatory memorandum

+ sety kritérií od „informačních vědců“

experiment: systémy korespondenčního hlasování ve V4

Hodnotící rámce

- doporučení RE (Výboru ministrů) CM/Rec (2017)5
- Slovensko: model předčasné parlamentní volby 2023 (září)
- Polsko: model parlamentní volby a referendum 2023 (říjen)
- Maďarsko: model parlamentní volby a referendum 2022
- Česko: model senátní návrh (sněmovní tisk 39/0)

I. Všeobecnost volebního práva

1. Snadno pochopitelný a dostupný pro všechny (univerzalita)
2. Voliči se zdravotním postižením
3. Jen dodatková volební technika

II. Rovnost volebního práva

- 6. Spojení e-hlasů s fyzickými hlasy
- 8. Zpřístupnění systému po autorizaci voliče

III. Svoboda voleb

- 10. Neovlivnitelnost voliče
- 14. Upozornění na neplatnost hlasu
- 15. Volič si může ověřit „správnost volebního rozhodnutí“
- 16. Volič si může ověřit, že jeho hlas byl úspěšně odevzdán

IV. Tajnost hlasování

19. Systém by měl zajišťovat tajnost hlasování ve všech fázích volební procedury

25. Systém by měl zajistit tajnost a vymazání předchozích volebních rozhodnutí voliče

26. Systém by měl zajistit anonymitu voliče

IV. Regulace a organizace a V. Transparentnost a pozorování

- 29. právní rámec a odpovědnost
- 30 + 34. pozorování volebního procesu

VI. Spolehlivost systému

- 39. auditovatelnost systému
- 40. odpovědnost EMBs
- 42. předvolební kontrola systému ze strany EMBs
- 47. upozornění EMBs na incidenty
- 48. ovlivnění systému irregularitou

MUNI

Děkuji za pozornost

katerina.ochodkova@mail.muni.cz